

Kreativitás és innováció!

Mi történt a házunk táján?

Büszkék vagyunk
Mindenekelőtt őszinte elismeréssel gratulálunk Takács János tanácstagunknak, aki az Electrolux Lehel Kft. dinamikus fejlődésében játszott meghatározó tevékenységért, a vállalkozás sikereit megalapozó, kiemelkedő gazdaságszervező és tudományművelő munkája elismeréséül elnyerte a 2008. évi Mercur Díjat (a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara megalakulásának 10. évfordulója alkalmából alapított kitüntetés).

Tanácsülés

A **Magyar Formatervezési Tanács** ez évi első ülését 2009. február 12-én tartotta.

A Magyar Formatervezési Tanács beszámolóját és a munkatervet az ügyrend szerint dr. Molnár Károly miniszter úrnak jóváhagyásra megküldtük, aki azt elfogadta.

Konferencia - Párizs

Az **APCI** (Agence pour la promotion de la création industrielle) ismét meghirdette a „*Challenges of Design Promotion in Europe*” című konferenciát, melynek a párizsi RATP adott otthont 2009. január 12–13. között.

A konferencián Várhelyi Judit irodavezető asszony vett részt. Kérem, olvassák el, a mellékletben található beszámolóját.

Henkel Innovation Challenge

2008 novemberében hirdette meg a Henkel 11 európai országnak szóló innovációs versenyét, a Henkel Innovation Challenge-et. A Henkel célkitűzése, hogy bevonja a fiatalokat a cégüknél zajló innovációs folyamatokba, ösztönözze őket a kreativitásra, illetve segítséget nyújtson az ötletek kidolgozásában. A Budapesti Műszaki Főiskola, a Budapesti Gazdasági Főiskola és a Nyugat-magyarországi Egyetem diákjai voltak a legaktívabbak. A kreatív ötletet bemutató 2 perces videofilmek alapján választják ki a 10 legötletesebbet, akiknek segítenek a megvalósításban, s majd ezekből választják ki Brüsszelben a győztest. Szurkolunk a magyar versenyzőknek!

Arculat és identitás

Örömmel adjuk hírül, hogy az MFT logója újabb elismerést kapott. A Csordás Zoltán tervezte MFD logót beválasztották az *Arculat és identitás* címmel megjelent kiadványba. Ez húsz olyan kiemelkedő magyar arculatot mutat be, amely átgondolt, kidolgozott iparművészeti alkotás és hatékonyan működő kommunikáció is egyben.

Az írások segítségével feltárul, mennyi gondolkodás, ötlet, terv és beszélgetés áll egy-egy arculat mögött – a tervező és az ügyfél részéről egyaránt.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

A kötet célja, hogy pontos szakmai útmutatást adjon a tervezőgrafika területére készülőknek, leendő és már aktív kommunikációs szakembereknek, és inspirációt nyújtson gyakorló tervezőgrafikusoknak. Egy szakmai szerkesztőbizottság javaslatai, értékelései alapján állt össze az arculat-gyűjtemény. A szerkesztőbizottság tagjai az arculattervezéshez kapcsolódó területek szakemberei: Barák Péter tervezőgrafikus, tipográfus, Gosztom András tervezőgrafikus, Hargitai Lilla stratégiai tanácsadó, Kara György grafikusművész, Kiss István grafikusművész, tipográfus, Nemes Juli kreatív tanácsadó, Pohárnok Mihály a Design Terminál Kht. ügyvezetője, a Magyar Formatervezési Tanács tagja, Sáfrány Zsuzsanna kommunikációs tanácsadó, Zsótér László DLA habil. egyetemi tanár és Zs. Tóth Edit grafikusművész.

A könyv ünnepi bemutatójára a Művészetek Palotájában került sor 2009. február 11-én, 18 órától. A szellemes megoldásokat hordozó MFT-logó 2006-ban már elnyerte a Best of Nation Díjat az Eulda European Logo Design Award 2006. évi pályázatán.

2009: Kreativitás és Innováció Európai Éve
Bizonyára már sokak előtt ismert, hogy 2009 a Kreativitás és Innováció Európai Éve. Az Unió kezdeményezés célja, hogy felhívja a figyelmet arra, milyen jelentős szerepe van a kreatitásnak és innovációnak társadalmi jólétünk elérésében, fenntartható fejlődésünk biztosításában. Örömmel adjuk hírül, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal kiemelt partnere a programsorozatnak, és több rendezvényét – köztük a Magyar Formatervezési Tanács Magyar Formatervezési Díj pályázatát, a Moholy-Nagy László Ösztöndíjpályázatát és az Icsid budapesti vezetőségi ülését is – felvette hivatalos programjai közé.

GreenExpo

A környezettudatosság, a természetbarát szemlélet és az energiahatékonyság egyre nagyobb mértékben nyer teret a hazai designerek körében is, hiszen a fenntartható világhoz mindennapi használati tárgyainkkal is hozzá kell járulnunk. A gyarapodó technológiai újítások, a bio, öko és újrahasznosított címkékkel ellátott termékek iránt egyre növekvő a kereslet, ami életre hívta a **Greenexpot**, a kifejezetten a nagyközönségnek szóló környezetvédelmi kiállítást és vásárt, melyre március 13-15. között került sor a Papp László Budapest Sportarénában.

A szervezők felajánlották a Magyar Formatervezési Tanácsnak, hogy készítsenek egy „zöld” válogatást a Magyar Formatervezési Díj nyerteseinek és kiemelt pályázóinak alkotásaiból.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Az önálló tárlaton az elmúlt évek legizgalmasabb, új alternatívát felmutató munkáit láthatták az érdeklődők, melyek olyan kiemelt témaköröket dolgoztak fel, mint az energiatakarékosság, a szélenergia hasznosítása, vagy épp a recycling kérdése.

Nézzük, mi történt a Tanács két nagy programjának életében:

Magyar Formatervezési Díj pályázat
Irodánk közzé tette a 2009. évi Magyar Formatervezési Díj pályázatot. A szakmai szervezetek és a Magyar Formatervezési Tanács személyi javaslatait figyelembe véve megszületett az új testület, névsorát mellékeltünkben olvashatják.

Design Management Díj

A design mindennapi életünk megkerülhetetlen részévé vált. Tudatos alkalmazása versenyelőnyt jelent mind a hazai, mind a nemzetközi piacon. Az elmúlt években a design fogalma, eszköztára egyre szélesebb körben beépült a hazai vállalkozások és intézmények mindennapi munkájába. Ennek a folyamatnak az erősítésére, a design céltudatos, eredményes használatának ösztönzésére a Tanács 2008. évi utolsó ülésén döntött egy menedzsment díj alapításáról, részleteinek kidolgozására pedig munkabizottságot hozott létre, a február 12-i testületi ülés útmutatása alapján elkészült a **Design Management Díj** felhívás, melyet a Magyar Formatervezési Díj pályázat felhívásával együtt meghirdettünk.

A Díj célja, hogy bemutassa, hogyan segítheti a design alkalmazása és szakszerű menedzselése egy szervezet célkitűzéseinek megvalósítását, eredményes működését, és elismerje ennek kiváló példáit. A beérkező jelöléseket szakmai bizottság értékeli. A bizottság elnöke emer Stefan Lengyel egyetemi tanár, formatervező művész, tanácstagunk, tagok a Tanács részéről: Pohárnok Mihály, Takács János, az Electrolux Lehel Kft. vezérigazgatója, dr. Pataki Pál, az Innovatext vezérigazgatója, valamint dr. Bauer András, a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Karának tanszékvezető egyetemi docense és Zsótér László Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész, a Moholy-Nagy László Művészeti Egyetem rektorhelyettese.

A felhívást mellékletünkben olvashatják.

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjpályázat

A **Moholy-Nagy László Ösztöndíjpályázat** ösztöndíjasai éves szakmai programjukról 2009. január 21-én számot adtak.

Munkájukat a nagyközönség a Kozma Lajos Kézműves Iparművészeti Ösztöndíjasok beszámoló kiállításával együtt ismerhette meg a február 19-én, 17 órakor megnyílt tárlaton az Iparművészeti Múzeumban. A kiállítás március 29-éig még megtekinthető.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Az Ösztöndíjbizottság 3 éves mandátuma lejárt, bekérve a szakmai szervezetek személyi javaslatait, felkérést kapott az új testület. Az Ösztöndíjbizottság névsorát mellékletünk tartalmazza. Ezúton is köszönjük tanácstagjainknak és szakmai partnereinknek mindkét bizottság összetételére tett személyi javaslatait.

A 2009. évi pályázati felhívásra összesen 46 pályázat érkezett. Az új Ösztöndíjbizottság február 18-án megtartotta az értékelést, az Ösztöndíjat elnyertek névsorát és pályázatuk címét mellékletünkben olvashatják

Az Ösztöndíjpályázat alapításának 20 éves évfordulójához érkezett. A Magyar Formatervezési Tanács az elmúlt két évtized ösztöndíjasait és munkájuk eredményét bemutató leporello elkészítésével tisztelgett a jubileum előtt.

FormaTúra Vándorkiállítás

A Magyar Formatervezési Díj 2003–2007 díjazottjainak vándorkiállítása kisebb pihenő után utolsó állomása, Pécs felé veszi az irányt.

A kiállításnak és kísérőrendezvényének a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kara ad otthont. Mint eddig minden városban, Pécsen is szakmai fórum kíséri a kiállítást, ami ezúttal a versenyképesség – design – innováció témaköreire fókuszál.

Az előadásban szakmai partner a Pécsi Tudományegyetem mellett a Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. és a Pécs-Baranya Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.

A rendezvényre március 31. (kedd) 14-16 óra között kerül sor, amit a kiállítás megnyitása követ. A költségek fedezetére Irodánk pályázott a Nemzeti Kulturális Alap Iparművészeti Szakkollégiumához.

Nemzetközi kitekintő

Az **Icsid** (Ipari Formatervezési Társaságok Nemzetközi Szövetsége) vezetősége február 20–24. között tartotta **vezetőségi ülését Fokvárosban**. Az ülésen Várhelyi Judit irodavezető asszony, vezetőségi tag vett részt, beszámolóját mellékletünkben olvashatják.

Figyelmükbe ajánljuk

ArtFormer - Kelle Antal interaktív térplasztikai Engedjék meg, hogy a Magyar Szabadalmi Hivatal Iparjogvédelmi Promóciós Osztályának rendezvényére is felhívjam szíves figyelmüket.

Kelle Antal interaktív térplasztikáiból nyílik kiállítás 2009. március 19-én, csütörtökön 17 órakor Magyar Szabadalmi Hivatal konferenciatermében. A vendégeket dr. Bendzsel Miklós köszönti, a kiállítást Mélyi József művészettörténész nyitja meg.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Kelle Antal a művészet és a tudomány határán tevékenykedő alkotó. Tárgyainak látszólagos egyszerűsége mögött igényes művészi munka, mindennapi és filozofikus gondolatok rejlenek.

A kiállított tárgyak közül sok a látogatók számára is mozgatható, így részesei lehetünk ennek az interaktív világnak.

A kiállítás keretében a magát „ArtFormer”-ként definiáló alkotó két, a „VARI.ART” és az „ASPECTS” megnevezésű ciklusából válogatott tárgyait láthatjuk. Festett, politúrozott és vegyes technikájú szobrok, faliképek és bronzplasztikák töltik ki a teret. Folyamatos videovetítés biztat a művek aktív élvezetére.

A „VARI.ART” tárgyainál a művész alapvető geometriai formákból indul ki, ezeket deformálja, vetíti, elvesz belőlük vagy hozzájuk tesz, személyiségjegyekkel teszi egyedivé. Feldarabol, sokszoroz, és így olyan rendszereket hoz létre, amelyekből új struktúrák építhetők és átépíthetők. Átjárást biztosít a geometriai racionalitás és az organikus véletlenszerűségek között.

A „ASPECTS” ciklus változatosságát más viszonylatokban találjuk meg. Kelle Antal ezekbe a tárgyakba konkrét jelképeket és absztrakt formákat integrál, amelyeket a néző a tárgy körbejárásával fedezhet fel és értelmezhet. Ezen absztrakt tárgyakból építkezve és manipuláltan dokumentálva egy lehetséges új világot teremt, részeként a nehezen átlátható valóságnak.

Majcher Barbara

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Melléklet:

“Designing Design Support”

APCI konferencia, Párizs, 2009. január 12-13.

Várhelyi Judit irodavezető asszony beszámolója

Január 12-13.

Az APCI (*Agence pour la promotion de la création industrielle*), az ipari formatervezést támogató francia szervezet hatodik alkalommal rendezte meg a *Challenges of Design promotion* című konferenciát, amely az idén elsősorban a design és az innovációpolitika kapcsolatára fókuszált. A kétnapos találkozón több, mint száz francia és nemzetközi szakember vett részt, köztük az Európai Unió képviselői. A konferenciát az Ille-de-France régió, a francia Gazdasági Minisztérium, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Szövetség, az Európai Unió Pro-Inno programja, valamint a BEDA (európai designszövetség) támogatta.

Az első nap – az Unió képviselői mellett – olyan régiók képviselői kaptak szót, ahol a közelmúltban a design beépült a gazdasági és társadalmi fejlesztési stratégiákba. A második nap konkrét példákat hallottunk a design mint vállalati stratégiai eszköz alkalmazására.

Anne-Marie Butain, az APCI igazgatóasszonyának nyitószavai után *Ziga Türk*, Szlovénia korábbi gazdasági fejlesztésért felelős minisztere arról beszélt, hogy a világ úgynevezett. “kreatív korszakában” (Creative Age) a termékek és szolgáltatások elsődlegesen nem szükségleteket elégítenek ki, hanem érzelmeket. Következésképpen már nem a funkcióért fizetünk többet, hanem a jelentésért. Az érzelmek nem feltétlenül csak vágyakat, aspirációkat jelentenek, hanem olyan erkölcsi értékeket is, mint a fejlődő világ támogatása, a zöld-mozgalmak stb. A fentiek értelmében a profit forrása a kreativitás lett.

Ezt felismerve Szlovéniában létrehoztak egy versenyképességgel foglalkozó tanácsot, melyben a tudomány, az innováció és a kreativitás területeinek szakemberei vesznek részt. Olyan támogatási rendszert próbálnak kidolgozni, amely segíti a kreatív iparágakat, a minőségi termékek és szolgáltatások irányába mozdítja el a gazdaságot és preferálja a helyi kultúrába ágyazott termékeket. A volt miniszter szerint Európát a kultúra és a tudomány terén működő kreatív elmék tették naggyá, és most újra ez lehet a kitörési pont a gazdasági válságból. (Ajánlott olvasmány: *Dan Pink: A Whole New Mind*)

Armand Hatchuel, az Ecole des Mines Egyetem professzora olyan designelméleten dolgozik, amely alapot ad a design történelmi szerepének kutatásához. Ezt szerinte nem lehet csupán a kreativitás felől megközelíteni, hiszen a matematikusok vagy a zeneszerzők is kreatívak. A designt mint gondolkodási módot próbálja megközelíteni. Egy lehetséges definíció, hogy a design – mialatt a már ismert tudásra alapozva újat, ismeretlent hoz létre – eléri (a mérnöki gondolkozástól eltérően), hogy az ismeretlent egyből ismertté, elfogadottá is tegye.

Az előadó két, szerinte lefordíthatatlan francia szóval jellemezte a design működését – a PARURE és a POINTE szavakkal. (Saját fordításom szerint a *parure* a díszítéssel kapcsolatos, de gazdagítást, valami varázslatot jelent, míg a *pointe* a humorral, a tárgy – akár rizikós – megváltoztatásával függ össze).

A délelőtt befejező részében az Unió képviselői kaptak szót.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Reinhard Büscher jogász, az Enterprise and Industry bizottságban dolgozik. Azok a programok, melyek a kidolgozás fázisában vannak, az egyes országok illetve régiók által kezdeményezett programok kiegészítésére szolgálnak majd (subsidiarity principle). A PRO INNO EUROPE program egy platform lesz, ahol a politikai döntéshozók együttműködhetnek a hatékonyabb innovációpolitika kidolgozása érdekében. Az Europe INNOVA program pedig arra szolgál majd, hogy az új design- és innovációmanagement eszközöket (tools and instruments) kis és középvállalatok közreműködésével tesztelni lehessen. Az INNOVA keretében lehet foglalkozni az eco-designnal és a szolgáltatásdesignnal is.

Mivel feltételezhető, hogy a design hatással van az innovációra, ezért figyelnek rá, azonban hiányoznak még a bizonyítékok, a számok. Emellett kutatni kellene, mi gátolja a KKV szektort, hogy piaci érdekük szerint használják a design eszközeit. Miért és hol van szükség rá, hogy a piaci viszonyokba beavatkozzunk.

Eva Diedrich röviden bemutatta az Imp3rove programot, amely a KKV-k innovációmanagement képességét méri és segíti. Ezen belül azt is vizsgálták, hogy a felmérésben részt vevő vállalkozások hogyan értékelik a design és a designmanagement szerepét a gazdasági sikerben. A felmérés a design hagyományos értelmezését mutatta: a cégek a design alkalmazásától növekvő eladást és javuló márkaimázst várnak. Problémaként a legtöbben azt jelölték meg, hogy nem találnak olyan munkatársat vagy közvetítőt, aki a designmanagement feladatokat hatékonyan elvégezné.

Gert Koostra bemutatta az európai Design Management Díjhoz (DME) kapcsolódó felmérést és annak első eredményeit.

A cél az volt, hogy felmérjék a designmanagement szintjét az európai vállalatoknál. Több, mint 500 vállalat töltötte ki a kérdőívet – ebből 405-öt fogadtak el. Előzetesen négy szintet határoztak meg és minden szinthez öt paramétert rendeltek (a szintek: no design, design as project, design as process, design as culture).

Az adatok azt mutatják, hogy a DME díjra nevező cégek között is mindössze 10% áll a negyedik szinten, vagyis ahol a designmanagement az üzleti stratégia részévé vált. A kiértékelés most zajlik. Az előzetes adatok azt mutatják, hogy bizonyítható: a gazdaságilag stagnáló vállalkozások szinte mind az első szinten állnak, míg a dinamikusan fejlődőek a harmadik vagy negyedik szinten.

A délutáni programban négy európai régió mutatkozott be.

Sabine Lenk, a stuttgarti designközpont vezetője azzal indította előadását, hogy *Baden-Württemberg* régióban régi hagyomány a versenyképes ipari termelés és ipari forma tudatos népszerűsítése. A designközpont abban az épületben van, ahol 1850-ben megnyílt a példamutató ipari termékek kiállítására is szolgáló *„Haus der Wirtschaft”*. A központban tíz munkatárs dolgozik, éves, programokra fordítható keretük 200 000 euro. A tematikus *„Focus Design Award”* lebonyolítása mellett kiállításokat és konferenciákat szerveznek, 10 000 kötetes szakkönyvtárt üzemeltetnek, valamint ők kezelik a fiatal tervezőket támogató Mia Seeger alapítványt is. A központ több programjában együttműködik a város és a régió politikai vezetésével és ipari szövetségeivel. Ilyen a régió vállalataival közösen rendezett In()sights kiállítássorozat, vagy a *„Design 1st Consulting”* nevű konzultációs program, amelyben az érdeklődő gyártó termékét kiértékelik és megfelelő tervezőt ajánlanak hozzá.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

A gazdasági minisztérium ún. "innovációs utalványt" bocsátott ki, amelyet a 49 fő alatti kisvállalkozások többek között designszolgáltatások vásárlására is fordíthatnak. www.design-center.de

Baden-Württemberg, a Németország kertjének is nevezett tartomány mind területi, mind lakossági sorrendben a tartományok között a harmadik helyet foglalja el. Fővárosa Stuttgart.

Stuttgart Németország hatodik legnagyobb városa, lakossága kb. 590 000 fő, az agglomeráció lakossága azonban 2,7 millió. 2007-ben a város hivatalos szlogenje a kreativitás volt ("The creative power of Germany"), amit tavaly megváltoztattak. Az új jelmondat: "*Das neue Herz Europas*" ("Európa új szíve"). Stuttgartot és környékét a high-tech ipar jellemzi. Többek között a Daimler, a Porsche, a Bosch, a Celesio, a Hewlett-Packard és az IBM is itt telepedtek meg. A nagy cégek kiszolgálása több száz kisvállalkozásnak biztosítja a megélhetését. A régió jelenleg Németország legkoncentráltabb tudományos, akadémiai és kutató bázisa és minden német régió közül a legtöbb szabadalmat és mintaoltalmat regisztráltatja. (forrás: a régió honlapja)

Paola Zini, Torino World Design Capital programsorozatának igazgatója felidézte a cím történetét, amikor Torino megkapta az egy évre szóló cím viselésének jogát a design világszervezeteitől. A város azért vett részt a programban, mert szerette volna feleleveníteni kézműves és ipari hagyományait és a design segítségével sokoldalúan fejleszteni a várost.

Egy év alatt 330 rendezvény volt a városban, közte 134 kiállítás, 20 pályázat, 39 konferencia. Ezek nagy részét természetesen az általa vezetett programiroda csak koordinálta, és a piemonti régió igen széles partnerhálózata szervezte.

Az előadó két eredményt emelt ki a WDC programok kapcsán: a nemzeti és nemzetközi sajtóban összesen 3250 cikk jelent meg Torinóról és a régióon belül igen erős partnerkapcsolatok alakultak ki. www.torinoworlddesigncapital.it

Marc Dubois Kortrijk városából érkezett, amely Nyugat-Flandria tartományban található és a francia Lillel együtt egy határon átívelő uniós tartomány része (ún. *transnational Eurodistrict urban area*). A régiónak 1,900,000 lakosa van.

A város 1968 óta két évente lakáskultúrával foglalkozó szakvásárt tart, valamint Lillel közösen számos textiliparral kapcsolatos programot szervez. A város által támogatott "Made in Design Region Kortrijk" program keretében nemrég 50 vállalat termékeiből rendeztek kiállítást. Elindítottak egy új programot is – egyelőre tesztverzióban –, 5 olyan gyártócég részvételével, amelyek első ízben dolgoznak együtt tervezőkkel. <http://www.kortrijk.be/>

Marc Lipinski, Ile-de-France régió képviselőjében bemutatta egy felmérés eredményét, miszerint a régióban a vállalkozások 20 %-a dolgozik designerekkel. A kisvállalkozások azonban arról számoltak be, hogy az együttműködés költséges és nehéz rátalálni a megfelelő szakemberre. A régió terve, hogy designközpontot nyit, ahol anyagminta-gyűjteményt is alapítanak.

A második nap bemutatkozott az európai designmanagement díj néhány nyertes cége. A díj a design felhasználásnak módját, cégen belüli rendszerét díjazza, a cégek mérete szerinti kategóriákban.

A konferenciát két amerikai előadás zárta.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Elizabeth Tunstall PhD hallgatóként egy évet töltött Európában, ahol az innováció és a design állami támogatási eszköztárát kutatta. Az Egyesült Államokban ilyen típusú támogatási rendszer jelenleg nem létezik, bár korábban volt rá példa. Nixon elnök alatt indult el a Federal Design Improvement program. Ennek elemeként javítottak az állami kommunikációs eszközök grafikai minőségén, megalkották az akadálymentesítést előíró törvényt és felállították az állami megrendelések kötelező esztétikai értékelési rendszerét.

Tavaly, az előadó kezdeményezésére, az amerikai designszervezetek képviselői kétnapos találkozót rendeztek Washingtonban, ahol összeállítottak egy listát a szükséges és lehetséges állami szerepvállalásról a design területén. A javaslat, amely a "Redesigning America's Future" címet viseli, külön foglalkozik a design szerepével a demokráciában, hiszen a lakosság mindennapi tapasztalatai – a biztonság, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesség, a környezet minősége és fenntarthatósága – olyan értékek, amelyekben a design szerepe jelentős.

Januárra elkészült egy füzet, amelyben tíz javaslat szerepel. Ezt megküldik a Kongresszus minden tagjának, valamint felszólítják a designszektorban dolgozókat, hogy írjanak a képviselőjüknek.

A tízpontos javaslat:

designtanács felállítása

grafikai irányelvek az állami kommunikációs kiadványokhoz

nulla emissziójú épületek 2030-ig

design és innovációs poszt a kereskedelemért

felelős minisztériumban (Dept. of Commerce)

állami ösztöndíj a multidiszciplináris szociális design területén

felmérés a designszektor gazdasági adatairól

designdíj (Presidential Design Award) a design gazdasági, társadalmi és környezeti szerepének elismerésére

állami ösztöndíj elméleti kutatásra

a szabadalmi rendszer reformja, hogy az jobban tükrözze a tervezők szerepét

közvetlen állami befektetés a designinnováció területén

www.designpolicy.org

Managing Creativity or Managing Creatively

Fred Collopy, Weatherhead School of Management, Cleveland

A professzor az idén olyan MBA kurzust vezetett be, amelynek középpontjában a designtudatos gondolkodás áll. Nem egyes tárgyak megtervezéséről van szó, hanem a vállalat minden folyamatának tudatos, design-szellemű megtervezéséről. Erre jó példa az Apple iTunes rendszere.

A menedzsmentiskola új, Frank Gehry által tervezett épülete szándékosan a művészeti akadémia szomszédságába települt, hogy megkönnyítse a közös programok kialakítását.

A címben szereplő gondolatpár kiegészíti egymást, nem ellentétesek. A kreativitásról, a kreatív emberek menedzseléséről már gazdag szakirodalom áll rendelkezésünkre. Ezek fő elemei: a kreativitást, az ötleteket tisztelő, segítő környezet (fizikai és szellemi) kialakítása, különböző szakterületek ütköztetése, a kreatív ötletek védelme és minél korábbi bekapcsolása a fejlesztésbe, arányérzék, meggyőzőerő (kreatív ötletek gyakran ijesztőek lehetnek a kliensnek és a vezetőségnek), stb. A kreatív menedzsmentnek most alakul ki a szakirodalma. A kiindulás, hogy mindenki kreatív, csak ezt a tapasztalatok és a már korán kialakuló, blokkoló viselkedésminták gátolják.

<http://weatherhead.case.edu/>

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Magyar Formatervezési Díj Bírálóbizottságának névsora

Pohárnok Mihály

ügyvezető igazgató, Design Terminál Kht., az MFT tagja, a bírálóbizottság elnöke

Gollob József

formatervező művész, ny. egyetemi docens, Nyugat-Magyarországi Egyetem

Csavarga Rózsa

Pro Architektúra és Ferenczy Noémi-díjas építész, belsőépítész

Dózsa-Farkas András

Formatervező művész, Dózsa-Farkas Design Team, München

Dr. Geri István

főigazgató-helyettes, Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság

Ferenczi Péter

ügyvezető igazgató, Alu-Style Kft.

Hörcher Péter

Kreatív igazgató, H-artdirectors Kommunikációs Tervező Iroda

Óvári Andrea

öltözéktervező, Beriv Zrt., tervező

Orosz István

Munkácsy-díjas grafikusművész, Érdemes művész, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia és a Magyar Művészeti Akadémia tagja, egyetemi tanár, Nyugat-Magyarországi Egyetem, az MFT tagja

Üveges Péter

formatervező, Antro Kft.

Design Management Díj felhívás

FELHÍVÁS

Design Management Díj 2009. elnyerésére

Az elmúlt években a design fogalma, eszköztára egyre szélesebb körben beépült a hazai vállalkozások és intézmények mindennapi munkájába. Ennek a folyamatnak az erősítésére, a design céltudatos, eredményes használatának ösztönzésére a Magyar Formatervezési Tanács Design Management Díjat alapít.

A Díj célja, hogy bemutassa, hogyan segítheti a design alkalmazása és szakszerű menedzselése egy szervezet célkitűzéseinek megvalósítását, eredményes működését, elismerje ennek kiváló példáit.

A DÍJ ODAÍTÉLÉSÉNEK MÓDJA ÉS FELTÉTELEI

A Díjat jelölés alapján lehet elnyerni. A Díjra, – a Bírálóbizottság tagjain kívül – bárki jelölést tehet.

A Díjra jelölhető minden olyan jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, cég, szervezet, intézmény (a továbbiakban együtt: szervezet), amelynek székhelye Magyarország területén van. A Díjat elnyerheti bármilyen termelő, szolgáltatásokat nyújtó stb. szervezet, amely a jelen felhívást megelőző öt évben végzett tevékenysége során a design alkalmazásának és/vagy menedzselésének terén példamutató eredményt ért el. Jelölni a felhíváshoz mellékelt, illetve a Magyar Formatervezési Tanács honlapjáról letölthető (www.mft.org.hu), Jelölő lappal lehet.

A Jelölő lapokat a Magyar Formatervezési Tanács Irodájához kell eljuttatni, egy példányban, postai úton, ajánlott küldeményként, vagy futárszolgálattal „Design Management Díj 2009.” jelzéssel ellátva, a következő címre:

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Magyar Szabadalmi Hivatal, Magyar Formatervezési Tanács Irodája, 1370 Budapest 5, Pf. 552.

A jelölések beadási határideje: 2009. május 5. (postabélyegző szerint). Érvénytelen a jelölés, ha a Jelölő lap adatai hiányosak vagy határidőn túl érkeznek be.

Az Iroda az érvényes jelöléseket regisztrálja, majd megkeresi a jelölteket és bekéri tőlük a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozatot, valamint a szakmai elbíráláshoz szükséges dokumentumokat.

ÉRTÉKELÉS

A Díj odaítéléséről a beküldött dokumentáció alapján a külön erre létrehozott Bírálóbizottság dönt. A Bírálóbizottság döntését egyszerű szótöbbséggel hozza (szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt). A Bizottság döntéséről a jelöltek és ajánlóik írásban kapnak értesítést. A döntéssel szemben nincs helye jogorvoslatnak.

Értékelési szempontok:

A jelölteket a Bírálóbizottság különösen az alábbi szempontok alapján bírálja el:

Design integráció

A design beépülése a szervezet tevékenységébe

Innováció

Pozitív változások a szervezeten belül, amelyekben a designnak kiemelkedő szerepe volt

Design alkalmazás

A design alkalmazását segítő szervezeti feltételek, erőforrások, folyamatok

Design hatékonyság

A design alkalmazásának eredményei

A BÍRÁLÓBIZOTTSÁG TAGJAI

Prof. emer. Stefan Lengyel, formatervező művész, egyetemi tanár, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, a Bírálóbizottság elnöke

Dr. Bauer András, tanszékvezető egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem,

Gazdálkodástudományi Kar

Dr. Pataki Pál, vezérigazgató, INNOVATEXT Zrt., a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület elnöke

Pohárnok Mihály, ügyvezető, Design Terminál Kht.

Takács János, vezérigazgató, Electrolux Lehel Kft.

Zsótér László, Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész, rektorhelyettes, Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

DÍJAZÁS

Az értékelési szempontoknak legjobban megfelelő jelölt elnyeri a 2009. évi Design Management Díjat.

A díjazott oklevélben és bruttó 1 millió forint összegű pénzjutalomban részesül. A Bírálóbizottság által legjobbnak ítélt további 5 jelölt meghívást nyer a bemutató kiállításra, és elismerő oklevélben részesül.

EREDMÉNYHIRDETÉS

A Díj átadására a Magyar Formatervezési Díj 2009. évi ünnepélyes, díjátadó gálájának keretében kerül sor.

Az eredmény a díjátadás napjáig nem nyilvános.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

A pályázattal kapcsolatban hívható telefonszám:

Majcher Barbara: 474 55 87,

e-mail cím: barbara.majcher@hpo.hu

Budapest, 2009. március 2.

Magyar Formatervezési Tanács nevében eljáró Magyar Szabadalmi Hivatal

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Moholy-Nagy László Formatervezési
Ösztöndíjpályázat Bírálóbizottságnak névsora

Lázár Zsuzsa

Budai Rajziskola, igazgató

Babilai Ildikó

Magyar Szabadalmi Hivatal, osztályvezető

Bárkányi Attila

formatervező művész

Hudra Klára

Oktatási és Kulturális Minisztérium – iparművészeti
és fotóművészeti referens

Járay Gyöngy Katalin

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal, vezető
tanácsos

Kisfaludy Márta

textiltervező művész

Mátrai Péter

belsőépítész, Nyugat-magyarországi Egyetem
Alkalmazott Művészeti Intézet, egyetemi docens

Nagy Alexandra

Paqart Design Kft., igazgató

Prof. Dr. Kovács Zsolt

Nyugat-magyarországi Egyetem, Faipari Mérnöki
Kar, intézetigazgató, egyetemi tanár

Szűcs Ágnes

BMGE, Rejtő Sándor Könnyűipari és
Környezetmérnöki Kar, Divat, Termék és
Technológiai Intézet, főiskolai docens

Vargha Balázs

Ferenczy-díjas grafikusművész, Stalker Stúdió

Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíjasok
és szakmai programjuk - 2009

Anev Kámen Nikolov

kommunikációs tervezőművész

A filmes látványtervezés nemzetközi eredményeinek
és fejlődési lehetőségeinek átültetése a magyar
gyakorlatba.

Bagó Ákos Károly

ipari termék- és formatervező mérnök

Írásfejlesztő ceruza kifejlesztése, írásfejlesztő
eszközkonceptiók.

Bányai Ildikó Inez

textiltervező művész

Játékos variációk egyszerű formákkal hétköznapi
viselethez.

Becker Judit

szilikátipari tervezőművész

Egységesség. Két személyes tárgycsoport
tervezése a test- és a lélekápolás jegyében, a
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
közreműködésével.

Buzás Andrea (2. év)

formatervező

„A Magyar Királyné Vízének Reinkarnációja” Új
illatszer-család komplex grafikai és csomagolási
arculatterve. (Termékfejlesztés a Herendi
Porcelánmanufaktúra Zrt-vel és Zólyomi Zsolt
parfümőrrel.)

Dévai Zsófia

textiltervező művész

„Babycab” babahordozó-ruha tervezése, prototípus
kifejlesztése, márkanev (logo) kialakítása.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Juhos Lehel

formatervező művész

"Home Work" – az otthoni munkát és ügyintézést elősegítő, többfunkciós bútorcsalád tervezése.

Nagy Krisztina

formatervező művész

Fejlesztőjáték fogatékkal elő gyermekek részére.

Pozsár Péter

építész tervező művész

„Kaméleon” multifunkcionális pavilonrendszer.

Stiblo Ferenc

formatervező művész

Bútorcsalád a gazdaságosság és gyárthatóság jegyében.

Szász Boglárka Zita

formatervező művész

Üzletberendezés tervezése az Alu-Style Kft. állványrendszerére.

Szentgyörgyi Szandra

formatervező művész, ipari formatervező

Fitlamp energiatakarékos izzó példamutató alkalmazása.

Vajta Mónika

építész tervező művész

Stílusos, utólag szerelhető radiátorburkolatok kifejlesztése. (A Multinetwork Kft. közreműködésével.)

Icsid vezetőségi ülés

Cape Town, 2009. február 20-24.

Péntek este a University of Cape Townhoz tartozó designiskola dékánjával és tanáraival találkoztunk. Az afrikai kontinensen a dél-afrikai designoktatás példamutató.

A szombati ülésen először meghallgattuk a főtitkár beszámolóját az első negyedév eseményeiről és a 2007-es finansziális év eredményéről. Ezt követően megbeszéltük a folyamatban lévő projekteket.

Interdesign

2009-ben két Interdesign lesz – Svédországban, Gellivare faluban március végén, majd augusztusban Mexikóban, Monterrey-ben.

Az „Icsid Interdesign” olyan kétételes szakmai műhelymunka, ahol a világ minden tájáról meghívott formatervezők közösen dolgoznak egy előre megadott, regionális vagy nemzetközi jelentőségű problémán.

A nemzetközi szakmai munka hatékonyabbá tétele érdekében alapított Interdesign 1971-ben született meg. Frank Height, a Royal College of Art professzora, az Icsid oktatási munkacsoportjának elnöke dolgozta ki az elveket, majd a szovjet ipari formatervezési kutatóintézettel (VNIITE) közösen Minszkben megszervezte az első rendezvényt is.

Az Interdesign programját a meghívó ország határozza meg. Az aktív, kétételes műhelymunka valamilyen regionális vagy nemzetközi fontosságú problémakört állít a résztvevők figyelmének fókuszába. A vendéglátó ország rengeteget nyer egy-egy ilyen esemény kapcsán. A távoli földrészekről érkező tervezők hozzáállásukkal, meglátásaikkal új távlatokat nyitnak az adott ország aktuális kérdésének megoldásához, és ráirányítják a figyelmet a design lehetőségeire. Természetesen az

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

eredmény is jelentős. A második hét végére már konkrét megoldási javaslatok, prototípusok készülnek, amit a médiának, a befektetőknek vagy az állami felelősöknek be lehet mutatni.

Az Interdesign műhelymunka további jelentősége, hogy lehetőséget kínál a tervezőknek, hogy tudásukat nagyléptékű, nemzetközi jelentőségű problémák megoldásánál kamatoztassák. A közös munka mind szakmai, mind emberi aspektusaiban is gyümölcsöző, hiszen elősegíti a hasonló érdeklődésű, de más-más kultúrkörben alkotó kollégák találkozását.

Az elmúlt 36 év során a világ számtalan helyén rendeztek Interdesign-t. A vendéglátók között legtöbbször Mexikó és a volt Szovjetunió szerepelnek, de három sikeres rendezvénnyel hazánk is az élvonalba tartozik.

A következő, svéd Interdesign-t eredetileg Kiruna városkában tervezték, de az ottani önkormányzat tavaly visszalépett. Gellivare szintén egy bányásztelepülés, ahol az ércbánya már 1000 m mélységet ért el és a vájatok mentén repedések jelentek meg a talajban.

A veszélyeztetett városrészeket folyamatosan távolabbra költöztetik. Az Interdesign arra irányul, hogy tervezetten, a lakosokkal összehangoltan, hosszútávra alakítsanak ki egy stratégiát a település mint fizikai és mint kommunális egység elköltöztetésére.

A kéthetes intenzív munka eredményéből utazó kiállítás készül, valamint tervezik, hogy felállítanak egy tudásközpontot, amely a természeti vagy ember által okozott katasztrófák nyomán károsodott települések sorsával foglalkozik.

WIDD – a design világnapja – június 29.

A Design Világnapját az Icsid 2007-ben hirdette meg, alapításának 50. évfordulója alkalmából. Ez az első olyan világméretű megmozdulás, amely az ipari

formatervezésre és annak az életminőségre gyakorolt hatására szeretné felhívni a figyelmet.

Ezen a napon együtt ünnepelnek a designerek és designrajongók a világ számos országában. Tavaly Finnországban, Indiában, Japánban, Kanadában, Koreában és még számos országban rendezvények, kiállítások, előadások, szakmai fórumok és ingyenes múzeumlátogatások várták az érdeklődőket. Magyarország a Magyar Formatervezési Tanács kezdeményezésére a WAMP-on, az Erzsébet téri designpiacon ünnepelte a világnapot.

Idén a világnap tiszteletére pályázatot írunk ki, amelyen az Icsid taggyűtemek hallgatói indulhatnak. Ennek a pályázatnak a témáját és a kiírás szövegét az ülésen alakítottuk ki.

Kongresszus és taggyűlés

A nap végén fogadtuk a 2009-es szingapúri kongresszus és közgyűlés szervezőit. A kongresszus témája a design szerepe az egyén, a szervezetek és a közösségek életében, "Design difference" címmel.

Az előadók között lesz a japán Toshiyuki Kita, aki robottervezéssel foglalkozik, Chris Bangle, a BMW korábbi tervezője és Tham Khai Meng, az Ogilvy and Mather nemzetközi kreatív vezetője. A kongresszus időpontja: november 22-25., amit az Icsid kétnapos közgyűlése követ.

Vasárnap elvégeztünk egy részletes SWOT analízist a tagság megtartása és stratégiai fejlesztése témakörében, majd ezt követően felállítottuk egy regionális hálózat modelljét. Ennek lényege, hogy az Icsid korábbi, de még aktív tisztségviselőinek irányításával (az elnökök szenátorok lesznek, míg a vezetőségi tagok, ha vállalják a feltételeket, regionális tanácsadók) regionális programokat kezdeményezünk, "Icsid Regional Exchange" néven.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

Hétfőn megismerkedtünk a 2010-es futball világbajnokságra készülő stadionnal. Látva a pekingi olimpiai stadion sikerét, a város arra számít, hogy a stadion képe, mögötte a híres Táblahegy sziluettjével, százmilliók számára emlékezetes marad a bajnokság után is, még évekig vonzza a látogatókat. Az építkezés területére sajnos nem lehetett bemenni, de az építkezést vezető mérnök részletes prezentációt tartott a szerkezetről és a felhasznált anyagokról. A stadiont kívülről egy öntisztító, ipari textillal vonják be, ami egységes, íves kontúr ad az épületnek és takarja a lépcsőházakat. A szerkezet legérdekesebb része a nézőket védő, konzolos, feszített szerkezet, amit üvegtető fed. A nap végén talákoztunk az afrikai designhálózat képviselőivel is.

Kedden díszvendégek voltunk az afrikai designhálózat, a **NAD** (Network of African Designers) alapító kartájának aláírásán. Az aláírók: Kenya, Uganda, Zimbabwe, Botswana, Ghana, Nigeria, Dél-Afrika. Carlos Hinrichsen, az Icsid elnöke beszédet mondott, amelyben bemutatta a világszervezet tevékenységét. Az ünnepélyes aktust követően lehetőségünk volt beszélgetni az országokat képviselő tervezőkkel.

Kenya belsőépítészete erősödik, de sajnos annak ellenére, hogy a mai trendeknek megfelelően a hotelek hagyományos afrikai hangulatot várnak el a tervezőktől, a külföldi befektetők általában magukkal hozzák a tervezőjüket. Így a helyi belsőépítész csak részfeladatokhoz jutnak.

A nap végén *Adrienne Viljoen* prezentált egy kutatást, ami arra irányult, hogy bemutassa a design gazdasági és társadalmi szerepét Dél-Afrikában. A kutatás része az Icsid és az Icograda közös projektjének, a "World Design Survey"-nek. Ebben a felmérésben tizenkét ország, illetve régió vesz részt. A partnerek egy nemzetközi, általános kérdőívet kaptak, ami alapján a helyi sajátosságokat figyelembe véve készítenek helyzetfelmérést.

Az elsőként elkészült dél-afrikai felmérést a nemzeti szabványügyi hivatal szponzorálta (SABS), de partnerként számos szervezet részt vett a munkában. A kutatás négy kérdéskörre vonatkozott: a designszektor szerkezete és gazdasági súlya részletes adatok a designszektor szereplőiről milyen akadályok állnak a designszektor fejlődése előtt és milyen programok segíthetik ezek leküzdését a designszektor társadalmi-kulturális szerepe.

A felmérés két részből állt. Az első részben elemezték a fellelhető gazdaságstatisztikai, iparjogvédelmi, felsőoktatási adatokat. A második részben interjúkat készítettek tervezőkkel, illetve szakmai szervezetek, egyetemek és más designintézmények vezetőivel a közös nemzetközi kérdőív alapján. Összesen 212 interjú készült. A kutatást megnehezítette, hogy a designszektor nincs egyértelműen meghatározva, így a statisztikai adatokat igen nehéz elemezni.

Az adatok elemzése mellett a felmérés rövid leírásokat tartalmaz a design különböző szektoraiban működő intézményekről, rendszeres rendezvényekről, szaklapokról, valamint az állam és a magánszektor szerepvállalásáról.

Dél-Afrikában összesen 43 felsőoktatási intézmény (19 állami és 24 magán) kínál valamilyen designkurzust. Ezek fele a kommunikációs design területéhez tartozik. Évente összesen 300-400 hallgató végez.

Néhány további jellemző adat:

A kutatás nem terjedt ki az építészekre, reklámstúdiókra, divat- és textiltervezőkre, valamint az ötvösökre. A design egyéb területeiről (grafika, animáció, médiadesign, formatervezés, belsőépítész, szilikát) több mint 5000 tervezővel számoltak. Ezek közül kb. 650 működik vállalkozásként, átlagosan 1-5 fővel.

Hírlevél

A Magyar Formatervezési Tanács Irodájának tájékoztatója

MFTI / 2009. I. szám

A megkérdezettek közel 50%-a már több mint tíz éve működik, ami a designszektor meglepő stabilitásáról tanúskodik.

A szellemi tulajdonjogra vonatkozó kérdésre a megkérdezettek 35%-a válaszolta, hogy csak a szerzői jog által nyújtott védelemre számít, 27%-a a regisztrált szabadalmat, 24%-a a védjegyet, 17%-a a formatervezési mintaoltalmat említette.

Dél-Afrika gazdasági vezető és mentor szerepet tölt be a kontinensen, így ez a felmérés is úgy készült, hogy a metodológiája alkalmazható legyen más afrikai országokban is.